

ความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาททางด้านการวิชาการของ
ศึกษานิเทศก์ประถมศึกษาประจำจังหวัด

นายวิจิต แซ่มแข็ง

004686

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
แผนกวิชาบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2516

ROLE EXPECTATIONS IN ACADEMIC AFFAIRS
OF THE PROVINCIAL ELEMENTARY SCHOOL SUPERVISORS

Mr. Vichit Khamkhang

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

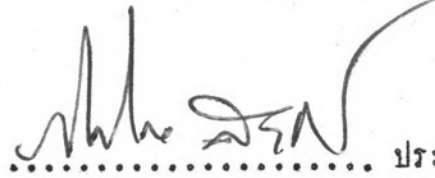
1973

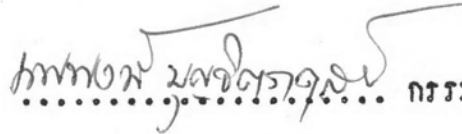
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการ ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

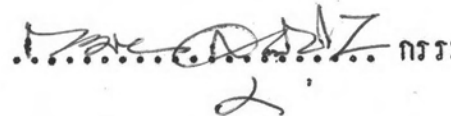

.....

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

..... กรรมการ

..... กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย

อาจารย์นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์

อาจารย์ที่ปรึกษาทางสถิติ

อาจารย์กมล สุขประเสริฐ

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาททางด้านการวิชาการของ
ศึกษานิเทศก์ประถมศึกษาประจำจังหวัด

ชื่อ   นายวิจิต   เข้มแข็ง

แผนกวิชา   บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา   2515

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์และครูหัวหน้า
หมวดวิชา ในเรื่องความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาททางด้านการวิชาการของศึกษานิเทศก์
ประถมศึกษาประจำจังหวัด โดยการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่าง

1. กลุ่มศึกษานิเทศก์กับกลุ่มครูหัวหน้าหมวดวิชา
2. กลุ่มผู้มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไปกับกลุ่มผู้มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี
3. กลุ่มศึกษานิเทศก์วุฒิปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มศึกษานิเทศก์วุฒิต่ำกว่าปริญญา
ตรี กลุ่มครูหัวหน้าหมวดวิชาวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป และกลุ่มครูหัวหน้า
หมวดวิชาวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี

สมมุติฐาน

การวิจัยนี้ได้ตั้งสมมุติฐานไว้ว่า ไม่มีความแตกต่างกันโดยนัยสำคัญทางสถิติ
ในเรื่องความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาททางด้านการวิชาการของศึกษานิเทศก์ประถมศึกษา

ประจำจังหวัด ตามความคิดเห็นของบุคคลทุกกลุ่ม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้คือ ศึกษานิเทศก์ประถมศึกษาประจำจังหวัดจำนวน 208 คน ครูหัวหน้าหมวดวิชาจำนวน 185 คน โดยใช้วิธีแบ่งกลุ่มในการคัดเลือกและการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับภาระและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์จำนวน 50 ข้อ โดยแบ่งออกตามลักษณะของงานเป็น 4 ประเภทคือ งานเกี่ยวกับการส่งเสริมมาตรฐานการศึกษาและการพัฒนาบุคคล งานเกี่ยวกับการผลิต เผยแพร่เอกสารประกอบหลักสูตรและอุปกรณ์การศึกษา งานเกี่ยวกับการประเมินผลการศึกษา งานเกี่ยวกับการวิจัย ค้นคว้า และการพัฒนาหลักสูตร

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมุติฐานโดยใช้ t-test และ analysis of Variance

สรุปผลการวิจัย

1. ความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาททางด้านวิชาการของศึกษานิเทศก์ประถมศึกษาประจำจังหวัด ตามความคิดเห็นของบุคคลทุกกลุ่มมีความแตกต่างกันโดยนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบทางด้านวิชาการของศึกษานิเทศก์ประถมศึกษาประจำจังหวัด ยังมีข้อขัดแย้งกันอยู่ในระหว่างกลุ่มบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

2. วุฒิทางการศึกษาที่แตกต่างกันก่อให้เกิดความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันมากกว่าความขัดแย้งที่เกิดจากบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งที่แตกต่างกัน

3. กลุ่มผู้มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่ามีความคิดเห็นที่ถูกต้องตรงกับทฤษฎีหรือหลักการนิเทศการศึกษามากกว่ากลุ่มบุคคลที่มีวุฒิทางการศึกษาต่ำกว่า

4. กลุ่มศึกษานิเทศก์มีความคิดเห็นที่ถูกต้องตรงกับทฤษฎีหรือหลักการนิเทศการศึกษามากกว่ากลุ่มครูหัวหน้าหมวดวิชา
5. ทุกกลุ่มมีความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับทฤษฎีหรือหลักการนิเทศการศึกษาถึง 14 ข้อ ในจำนวนข้อมาทั้งหมด 50 ข้อ
6. ศึกษานิเทศก์มีความโน้มเอียงที่จะเห็นว่าตนเองเป็นผู้นำครู และอยู่ในฐานะเหนือครูมากกว่าที่จะเป็นผูรร่วมงาน
7. บุคคลทุกกลุ่มยังมีความไม่แน่ใจว่า ศึกษานิเทศก์ประเมินศึกษาประจำจังหวัดควรทำหน้าที่ในการตรวจตรา ควบคุม การปฏิบัติงานทั่วไปภายในโรงเรียนหรือไม่
8. ข้อมาใดที่กำหนดให้เป็นหน้าที่ของศึกษานิเทศก์จะต้องกระทำ ครูหัวหน้าหมวดวิชามักจะเห็นด้วยมาก โดยทางกลับกันข้อมาใดที่กำหนดให้เป็นหน้าที่ของครูหัวหน้าหมวดวิชาจะต้องกระทำ ศึกษานิเทศก์ก็มักจะเห็นด้วยมาก แสดงว่าทั้งสองกลุ่มยังมีความสับสนในเรื่องบทบาทและหน้าที่ซึ่งกันและกัน

Thesis Title   Role Expectations in Academic Affairs of the
                                 Provincial Elementary School Supervisors

Name   Mr. Vichit Khamkhang

Department   Educational Administration

Academic Year   1972

Abstract

The Purposes of the Study.

This study was designed to investigate the expectations held by the provincial elementary school supervisors, and the department heads in the elementary schools, for the role in academic affairs of the provincial elementary school supervisors. The study compared the expectations of the role of supervisor held by the following groups:

1. The supervisors and the department heads.
2. The degree and non-degree groups.
3. The degree supervisors, the non-degree supervisors, the degree department heads, and the non-degree department heads.

Hypothesis.

There are no significant differences among the role expectation in academic affairs of the provincial elementary school supervisors and that held by all groups.

Methods and Procedures.

The data was collected by cluster and simple random sampling of opinionnaires submitted to supervisors and head of departments of elementary schools in Thailand. The sample included 208 supervisors and 185 department heads of elementary schools.

The instrument used consisted of 50 opinionnaire items covering the four distinct major area tasks and functions of the provincial elementary school supervisors as follows: improving the standard of education and developing personnel; producing and distributing curriculum guides and instructional materials; educational measurement and evaluation; and conducting research and developing curricula.

The statistical treatment included analysis by mean, standard deviation, t - test, and analysis of variance.

The research results.

The research results can be summarized as follows:

- 1. The expectations held by all groups for the role in

academic affairs of the provincial elementary school supervisors had significant differences. These results showed that all groups had conceptual differences concerning the role in academic affairs of the provincial elementary school supervisors.

2. The level of education of the test groups caused more significant differences in expectations of the supervisors role than the position held by group members.

3. The expectations held by the degree group seemed to better agree with basic supervisory principles than the expectations held by the non-degree group.

4. The concept of supervisory role held by the supervisors agreed more with the supervisory principles than the concepts held by the head of departments.

5. All groups seemed to disagree with 14 of the total 50 opinionnaire items which covered the area tasks and functions of the provincial elementary school supervisors.

6. The expectations of their positions held by the supervisors tended to see their role as one of leadership or seniority rather than part of the cooperative effort of the academic group.

7. No group was sure that the inspection and control of all school programs should be included in the area tasks and functions of the provincial elementary school supervisors.

8. The items listed as functions of the supervisors, the department heads expected the supervisors to take over; and by the same token, the items listed as the functions of the department heads, the supervisors expected the head of departments to take over and these were satisfactory; but both groups were confused as to the exact line of demarcation between the role of supervisors and that of department heads.

กิติกรรมประกาศ

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ผู้วิจัยสามารถดำเนินงานไปได้โดยเรียบร้อย และประสบผลสำเร็จด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาจาก อาจารย์นพพงษ์ บุญจิตราคุศลย์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ซึ่งได้ให้คำปรึกษา ชี้แจงแนะนำ และให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ยังได้รับความกรุณาจากอาจารย์กมล สุคประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาทางสถิติ ซึ่งได้ให้คำแนะนำในการออกแบบและกำหนดระเบียบวิธีทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร.สาย ภาณุรัตน์ รองอธิบดีกรมสามัญศึกษา ที่ได้กรุณาช่วยเหลือเกี่ยวกับการออกหนังสือแนะนำเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสำรวจ จากกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ ขอขอบพระคุณอาจารย์สุจริต เพ็ชรชอบ อาจารย์กมล ศิริกมล และอาจารย์สุนทร สุนันท์ชัย ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการวิพากษ์วิจารณ์และตรวจแก้แบบสำรวจความคิดเห็น

งานวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยดีโดยอาศัยความอนุเคราะห์จากท่านที่กล่าวนามมาแล้วทั้งหมด และบุคคลอื่นซึ่งมิได้กล่าวถึง ณ ที่นี้ ตลอดจนเจ้านิกษานิเทศก์ประถมศึกษาประจำจังหวัดและครูหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสำรวจ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ในโอกาสนี้ด้วย.

วิจิต เข้มแข็ง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ญ
รายการตารางประกอบ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลังของการวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
สมมุติฐานของการวิจัย.....	8
ความสำคัญของปัญหา.....	9
ความหมายของคำบางคำที่ใช้ในการวิจัย.....	9
2 สรุปวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้.....	11
ความเป็นมาของการนิเทศการศึกษา.....	11
แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาท.....	15
แนวความคิดเกี่ยวกับหลักการนิเทศการศึกษา.....	21
แนวความคิดเกี่ยวกับหน้าที่ของศึกษานิเทศก์.....	25
ผลการวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้.....	33
สรุป.....	38
3 วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล.....	40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45

บทที่	หน้า
การทดสอบแบบสำรวจความคิดเห็น.....	50
แบบสำรวจความคิดเห็นฉบับจริง.....	56
การส่งแบบสำรวจและการรวบรวมข้อมูล.....	57
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
4 ผลของการวิจัย.....	62
สถานการณ์ของประชากร.....	62
การวิเคราะห์คะแนนรวม.....	68
การวิเคราะห์คะแนนรายข้อ.....	72
การวิเคราะห์คะแนนรายข้อของงานประเภทที่ 1.....	79
การวิเคราะห์คะแนนรายข้อของงานประเภทที่ 2.....	101
การวิเคราะห์คะแนนรายข้อของงานประเภทที่ 3.....	111
การวิเคราะห์คะแนนรายข้อของงานประเภทที่ 4.....	119
สรุป.....	129
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ.....	131
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	131
วิธีดำเนินการวิจัย.....	132
สรุปผลของการวิจัยและอภิปราย.....	133
ขอเสนอแนะ.....	140
หนังสืออ้างอิง.....	143
ภาคผนวก.....	149
ประวัติการศึกษา.....	168

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรกลุ่มศึกษานิเทศก์แบ่งตามภาคการศึกษา จังหวัดและ หน่วยงาน.....	42
2	จำนวนประชากรกลุ่มครูหัวหน้าหมวดวิชาแบ่งตามภาคการศึกษา จังหวัดและโรงเรียน.....	44
3	ข้อถามที่ไ้รับคัดเลือกจากแบบสำรวจฉบับทดสอบขั้นต้น.....	54
4	จำนวนแบบสำรวจที่ส่งไปและได้รับคืนจำแนกตามรายภาคการศึกษา.....	58
5	จำนวนประชากรแบ่งตามหมวดวิชาที่รับผิดชอบ.....	63
6	จำนวนประชากรแยกตามอายุเป็นรายภาคการศึกษา.....	64
7	จำนวนประชากรแยกตามเพศเป็นรายภาคการศึกษา.....	65
8	จำนวนประชากรแยกตามวุฒิทางการศึกษาเป็นรายภาคการศึกษา.....	66
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่า ± ของคะแนนรวม ของกลุ่ม ประชากร.....	70
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อของกลุ่ม ศึกษานิเทศก์และครูหัวหน้าหมวดวิชา.....	72
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อของกลุ่ม ผู้มีวุฒิปฏิบัติขึ้นไปและผู้มีวุฒิต่ำกว่าปฏิบัติ.....	74
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อของบุคคล 4 กลุ่ม..	76
13	ความคาดหวังเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ครูได้พบปะเพื่อปรึกษาหารือ อย่างเป็นกันเอง.....	79
14	ความคาดหวังเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามโครงการที่วางไว้.....	80
15	ความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดสัมมนาครูในปัญหาเกี่ยวกับการเรียน การสอน.....	81

ตารางที่

หน้า

16 ความคาดหวังเกี่ยวกับการเป็นผู้นำในค่านิยมเทคนิควิทยาการใหม่ๆ... 82

17 ความคาดหวังเกี่ยวกับการร่วมมือกับครูเพื่อช่วยเหลือเด็กผิดปกติบางประเภท..... 83

18 ความคาดหวังเกี่ยวกับการช่วยแบ่งอำนาจหน้าที่ระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายวิชาการของโรงเรียน..... 84

19 ความคาดหวังเกี่ยวกับการสร้างความเข้าใจในเรื่องจุดมุ่งหมายทางการศึกษา..... 85

20 ความคาดหวังเกี่ยวกับการตรวจตราและควบคุมการปฏิบัติงานภายในโรงเรียน..... 86

21 ความคาดหวังเกี่ยวกับการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของสมาคมในท้องถิ่น. 87

22 ความคาดหวังเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์อันดีในหมู่คณะครู..... 88

23 ความคาดหวังเกี่ยวกับความคิดเห็นทางการศึกษา..... 89

24 ความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดปฐมนิเทศทางวิชาการแก่ครูบรรจุนิว. 90

25 ความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดห้องสมุดเคลื่อนที่..... 91

26 ความคาดหวังเกี่ยวกับฐานะของศึกษานิเทศก์..... 92

27 ความคาดหวังเกี่ยวกับการชักจูงให้ครูได้เข้าเป็นสมาชิกของสมาคมทางวิชาการ..... 93

28 ความคาดหวังเกี่ยวกับการสังเกตการสอนของครู..... 94

29 ความคาดหวังเกี่ยวกับการช่วยแบ่งเบาภาระของครู..... 95

30 ความคาดหวังเกี่ยวกับการช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นในตนเอง..... 96

31 ความคาดหวังเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และอุปกรณ์การสอนในหมู่คณะครู..... 97

32 ความคาดหวังเกี่ยวกับการสาธิตการสอน..... 98

33 ความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดสภาพสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน..... 99

34	ความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดอบรมครูในระหว่างปีภาคเรียน.....	100
35	ความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดทำประมวลการสอนสำหรับจังหวัด.....	101
36	ความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดทำหนังสืออ่านประกอบสำหรับเด็ก.....	102
37	ความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดทำรายชื่อสิ่งพิมพ์ที่มีค่าทางวิชาการให้แก่ครู.....	103
38	ความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดทำและหาอุปกรณ์การสอน.....	104
39	ความคาดหวังเกี่ยวกับการเผยแพร่บทความหรือสารคดีทางวิชาการ.....	105
40	ความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดทำและพัฒนาคู่มือครู.....	106
41	ความคาดหวังเกี่ยวกับการเชิญวิทยากรเข้าไปสู่โรงเรียน.....	107
42	ความคาดหวังเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูผลิตอุปกรณ์การสอนขึ้นใช้เอง.....	108
43	ความคาดหวังเกี่ยวกับการสร้างศูนย์วิชาการของจังหวัด.....	109
44	ความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดห้องสมุดโรงเรียน.....	110
45	ความคาดหวังเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์.....	111
46	ความคาดหวังเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู.....	112
47	ความคาดหวังเกี่ยวกับการให้ครูมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานของศึกษานิเทศก์.....	113
48	ความคาดหวังเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือแก่ครูในการสร้างข้อสอบ.....	114
49	ความคาดหวังเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ครูนำผลจากการประเมินผลการเรียนของเด็กไปใช้.....	115
50	ความคาดหวังเกี่ยวกับการสร้างธนาคารข้อสอบสำหรับจังหวัด.....	116
51	ความคาดหวังเกี่ยวกับการออกข้อสอบปลายปีสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา.....	117
52	ความคาดหวังเกี่ยวกับการออกแบบสำรวจการทำงานของครู.....	118
53	ความคาดหวังเกี่ยวกับการทดลองวิธีสอนในโรงเรียน.....	119

ตารางที่	หน้า
54	ความคาดหวังเกี่ยวกับการวิเคราะห์และปรับปรุงหลักสูตร..... 120
55	ความคาดหวังเกี่ยวกับการรวบรวมสถิตินักเรียน..... 121
56	ความคาดหวังเกี่ยวกับการสำรวจปัญหาและอุปสรรคทางการเรียน การสอน..... 122
57	ความคาดหวังเกี่ยวกับเรื่องทดลองการใช้อุปกรณ์การสอนในโรงเรียน 123
58	ความคาดหวังเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อวิทยาการใหม่ๆ..... 124
59	ความคาดหวังเกี่ยวกับการศึกษาสภาพของชุมชนเพื่อใช้ในการ ปรับปรุงการสอน..... 125
60	ความคาดหวังเกี่ยวกับการวิเคราะห์แบบเรียน..... 126
61	ความคาดหวังเกี่ยวกับการรวบรวมสาระสำคัญของงานวิจัยทางการ ศึกษา..... 127
62	ความคาดหวังเกี่ยวกับการทำวิจัยเชิงปฏิบัติของศึกษานิเทศก์..... 128